

Notat

10. april 2008

Notat til Folketingets Politisk-Økonomiske Udvalg og Udenrigsudvalget om mødet i Den Internationale Monetære og Finansielle Komité (IMFC) den 12. april 2008

IMF afholder forårsmøde i Washington DC den 12.-13. april 2008, og i den forbindelse vil der den 12. april 2008 blive afholdt møde i den Internationale Monetære og Finansielle Komité (IMFC). Mødet i IMFC vil blive ledet af den italienske finansminister, Tommaso Padoa-Schioppa, der er komitéens formand.

Efter årsmødet i oktober 2007 trådte den daværende direktør for IMF, Rodrigo de Rato tilbage, og den 1. november 2007 tiltrådte franskmænd Dominique Strauss-Kahn (tidligere finansminister) som ny administrerende direktør. Forårsmødet er således hans første møde som administrerende direktør.

Sverige overtog ved årsskiftet formandskabet og koordinatorrollen for den nordisk-baltiske valgkreds, som Danmark er medlem af. Det vil således være den svenske finansminister, Anders Borg, der repræsenterer den nordisk-baltiske kreds ved IMFC-mødet. Danske synspunkter vil desuden indgå i EU's fælles indlæg, som fremføres af den slovenske finansminister, Andrej Bajuk.

Mødet ventes primært at omfatte følgende emner:

- Udsigterne for verdensøkonomien
- Kvoter og stemmewægt i IMF
- IMF's finanser
- Øvrige elementer i IMF's mellemfristede strategi

Udviklingskomitéen, den fælles overordnede rådgivende komité mellem Verdensbanken og IMF vedrørende udviklingsspørgsmål, afholder møde den 13. april 2008. På dagsordenen er bl.a. Verdensbankens langsigtede strategi og konsekvenserne for mellem- og lavindkomstlandene af stigende fødevarerpriser.

Udsigterne for verdensøkonomien

I apriludgaven af IMF's World Economic Outlook (WEO) nedjusteres skønnet for den globale vækst, især i de industrialiserede lande, *jf. tabel 1*. Den globale vækst forventes i 2008 at falde til 3,7 pct., 0,7 pct.-enheder lavere end skønnet i oktoberudgaven af WEO og 1,2 pct.-enheder lavere end væksten i 2007. Den globale vækst forventes stort set uændret i 2009 og forventes dermed på niveau med det langsigtede gennemsnit.

Vækstskønnet for især USA i 2008 er blevet kraftigt nedjusteret, og der forventes også lav vækst i 2009. Den skønnede vækst i euroområdet er ligeledes blevet justeret ned, dog ikke så kraftigt som for USA.

Tabel 1. IMF's skøn for væksten i verden og udvalgte regioner og lande

År	2006	2007		2008		2009
Tidspunkt for skøn		Okt. ¹	Apr.	Okt. ¹	Apr.	Apr.
		-----Realvækst, pct.-----				
Verden ²	5,0	4,8	4,9	4,4	3,7	3,8
USA.....	2,9	1,9	2,2	1,9	0,5	0,6
Euroområdet						
.....						
....	2,8	2,5	2,6	2,1	1,4	1,2
Tyskland.....	2,9	2,4	2,5	2,0	1,4	1,0
Frankrig.....	2,0	1,9	1,9	2,0	1,4	1,2
Italien.....	1,8	1,7	1,5	1,3	0,3	0,3
Spanien.....	3,9	3,7	3,8	2,7	1,8	1,7
UK.....	2,9	3,1	3,1	2,3	1,6	1,6
Danmark.....	3,9	1,9	1,8	1,5	1,2	0,5
Japan.....	2,4	2,0	2,1	1,7	1,4	1,5
Emerging Asia ³	8,9	8,3	9,1	8,3	7,5	7,8
Kina.....	11,1	11,5	11,4	10,0	9,3	9,5

1) Skøn fra *World Economic Outlook, oktober 2007*.

2) IMF's estimer for global vækst er blevet nedjusteret efter, at Verdensbanken publicerede foreløbige resultater fra beregning af nye købekraftspariteter (PPP). PPP bruges til sammenvejning af aggregerede vækstskøn for grupper af lande.

3) De primære lande i regionen er Kina, Indien, Korea, Taiwan, Hong Kong og Singapore.

Kilde: IMF, *World Economic Outlook, april 2008*.

I USA blev aktiviteten kraftigt svækket i 4. kvartal 2007. I de vesteuropæiske økonomier var væksten over potentialet i 2007, men med en vis afdæmpning i 4. kvartal. Væksten i Japan har holdt sig oppe. Emerging markets og udviklingslandene ser foreløbig ikke ud til at være særlig påvirket af udviklingen på de finansielle markeder og vokser stadig hurtigt. Der er imidlertid registreret en vis afdæmpning i handelsvolumen og i industriproduktionen.

Fremadrettet ventes væksten i de industrialiserede lande at falde til under den potentielle vækstrate. Forholdene på de finansielle markeder forventes at være vanskelige i hele 2008.

Inflationen har været stigende globalt, navnlig på grund af kraftige prisstigninger på energi og fødevarer. Råvarepriserne er også steget, selv om den globale aktivitet er dæmpet. Stigende efterspørgsel efter bio-brændsel har bl.a. været med til at drive priserne på fødevarer op. Desuden er produktionen af energi generelt ikke steget i samme takt som efterspørgslen. Det gælder særligt for olieproduktionen.

I IMF's baseline scenario for USA forventes væksten at falde til 0,5 pct. i 2008 fra 2,2 pct. i 2007. I 2009 forventes 0,6 pct. vækst. Der forventes afdæmpning i alle indenlandske efterspørgselskomponenter på trods af de meget aggressive pengepolitiske lempelser og den finanspolitiske pakke, der netop er blevet vedtaget.

I 2009 forventes erhvervsinvesteringerne at tage til, mens privatforbruget stadig ventes at udvikle sig langsomt. Det skyldes blandt andet forventninger om, at husholdningerne vil øge deres opsparing efter en lang periode, hvor væksten i husholdningernes formue har været baseret på kapitalgevinster på aktiver.

Nettoeksporten forventes at stige, understøttet af deprecieringen af dollar, og underskuddet på betalingsbalancen forventes at falde til 4,2 pct. af BNP i 2009.

Inflationspresset i USA vil blive dæmpet af et voksende output-gab og svækkelsen af arbejdsmarkedet. IMF forventer stigende arbejdsløshed i USA fra 4,6 pct. i 2007 til 5,6 pct. i 2008 og 5,9 pct. i 2009. Arbejdsløsheden ligger i øjeblikket på 5,1 pct.

I IMF's baseline scenario for euroområdet forventes væksten at aftage til 1,4 pct. i 2008 fra 2,6 pct. i 2007. I 2009 forventes en yderligere afdæmpning til 1,2 pct. Eksportvæksten vil fortsætte i 1. halvår 2008, men forventes derefter at aftage gradvist som følge af euroens appreciering og en afmatning i den globale vækst.

Inflationen forventes at aftage og falde under ECB's øvre grænse på 2 pct. i 2009. Forventningen om lavere inflation skyldes blandt andet lavere ressourceudnyttelse og lavere prisvækst på fødevarer og energi. Der er imidlertid risiko for såkaldte andenrunde-effekter af de hidtidige energi- og fødevarerprisstigninger, navnlig fordi arbejdsløsheden er på det laveste niveau siden starten af 1990'erne, og der er stigende lønkrav. Arbejdsløsheden i euroområdet forventes at holde sig stort set uændret på 7,4 pct. i perioden 2007 til 2009.

Det er en udbredt vurdering, at den meget kraftige nedjustering i eurorådets vækstrater i 2008-09 er vanskelig at begrunde aktuelt. Forbruger- og erhvervsstilsindikatorer er faldet siden sommeren 2007, men ligger stadig på et relativt højt niveau. Der er et vist overhæng fra 2007, som vil trække årsvækstraten op i 2008. OECD's indikatormodel tyder også på højere vækst. I marts skønnede OECD væksten i 1. og 2. kvartal til henholdsvis 0,5 pct. og 0,4 pct. EU's interim rapport fra februar skønner væksten i euroområdet i 2008 til 1,8 pct.

I emerging markets og udviklingslandene forventes en lille afdæmpning, men væksten er stadig stærk. Afdæmpningen skyldes afsmittende virkninger fra handel med industrialiserede lande, forventninger om en mere moderat prisudvikling på råvarer og i nogle lande tiltag for at dæmpe den indenlandske efterspørgsel pga. risiko for overophedning.

IMF vurderer, at risiciene knyttet til de globale vækstudsigter overvejende er negative. Den største risiko er knyttet til udviklingen på de finansielle markeder og

muligheden for at den finansielle uro skal udvikle sig til en egentlig ”credit crunch”¹ med mere alvorlig indvirkning på aktiviteten.

Der er også risici knyttet til stærkere inflationspres. Inflationen har været tiltagende over hele verden, blandt andet på grund af kraftigt stigende priser på fødevarer og energi. I de industrialiserede lande har kerneinflationen været stigende til trods for den aftagende vækst.

Uroen på de finansielle markeder

Den globale vækst er blevet dæmpet af uroen på de finansielle markeder. Uroen opstod i august 2007 på det amerikanske marked for subprimelån, men har ifølge IMF udviklet sig til at blive et af de største finansielle stød siden 2. verdenskrig. Følgerne af uroen har været lav likviditet i interbankmarkedet, svækket kapitaldækning i store banker og højere risikopræmier efter en periode, hvor risikopræmierne har været meget lave. De store centralbanker har intervenseret og tilført likviditet og på den måde imødegået likviditetstabet. Markedets bekymringer om kreditrisici er alligevel blevet stærkere og har spredt sig til andre dele af de finansielle markeder, udover markedet for subprime boliglån. Aktiemarkederne har også været volatile, og aktiekurserne faldende i takt med, at der er kommet flere indikationer på svækkelse af økonomien.

Et aktuelt centralt spørgsmål er i hvilken grad uroen på de finansielle markeder får realøkonomiske konsekvenser. Både banker og andre finansielle institutioner er berørt af den igangværende uro. IMF omtaler den nuværende situation som et ”credit squeeze” og ikke et ”credit crunch”. En konsekvens af uroen har blandt andet været strammere udlånsstandarder i USA og i Vesteuropa og en nedgang i udstedelsen af værdipapirer, særligt strukturerede værdipapirer.² Mens væksten i USA er blevet svækket gennem turbulensen på de finansielle markeder og tilpasningen på boligmarkedet, er afsmittende virkninger i Vesteuropa hovedsagelig et resultat af bankers eksponering over for værdipapirer i det amerikanske subprime marked og gennem uroen i interbank- og værdipapirmarkedet.

Uroen på de finansielle markeder ser ud til at have haft relativt begrænset indvirkning på emerging markets og udviklingslandene sammenlignet med tidligere perioder med uro. Lande, der har været afhængige af tilførsel af kortfristet kapital fra udenlandske banker, har været mest udsat. Det samme har de lande, der er mest afhængige af handel med USA. Væksten har ellers været stærk i emerging markets og i udviklingslandene, og hovedudfordringen har været, og er fortsat, at håndtere stigende inflationsrater og stærk indenlandsk efterspørgsel.

¹ ”Credit crunch” defineres som et kraftigt fald i kreditudbuddet.

² Strukturerede værdipapirer er et finansielt produkt sammensat af flere slags værdipapirer. Hensigten kan være at reducere porteføljens eksponering over for risiko, eller at udnytte trends i markedet.

Den finansielle uros begrænsede effekt på emerging markets og udviklingslandene skyldes blandt andet, for de råvareproducerende landes vedkommende, stigende råvarepriser og som følge af dette et løft i eksportindtægter, direkte udlandsinvesteringer og indenlandske investeringer. Emerging markets og udviklingslandene oplever et stærkt vækst-momentum og er blevet mindre afhængige af konjunkturudviklingen i de industrialiserede lande, selv om man ikke kan tale om en fuldstændig afkobling.

Udviklingen på de finansielle markeder har også haft virkninger på valutamarkedene. Kursen på amerikanske dollars over for bl.a. euro er faldet yderligere siden midten af 2007. Det skyldes blandt andet, at investeringer i amerikanske aktier og obligationer er aftaget som følge af lavere rente, svækket tillid til disse aktivers afkast og likviditet samt udsigter til svækket vækst og forventninger til yderligere rentenedsættelser. Faldet i dollarkursen har styrket den amerikanske nettoeksport, og USA's underskud på betalingsbalancen er faldet fra 6,2 pct. af BNP i 2006 til 5,3 pct. i 2007.

Svækkelsen af amerikanske dollars er blevet modsvaret af en styrkelse af bl.a. euro og yen samt nogle valutaer i emerging markets. Der har imidlertid været begrænsede bevægelser i valutakurserne i landene med de største betalingsbalanceoverskud, navnlig Kina og de olieeksporterende lande i Mellemøsten. Der er stadig omfattende globale ubalancer.

Klimaændringer og den globale økonomi

Klimaændringer forventes at få stor indvirkning på den globale økonomi i de kommende årtier. Fattige lande forventes generelt at blive ramt hurtigere og hårdere af klimaændringer end industrialiserede lande. Det skyldes til dels landenes geografiske placering, men også landenes større afhængighed af landbrug og mere begrænsede muligheder for at tilpasse sig klimaændringerne.

IMF mener, at klimaændringerne kan håndteres med minimale skadevirkninger på verdensøkonomien, så længe tiltagene følger nogle grundprincipper:

- Prisen på udledning af drivhusgasser bør stige og i større grad reflektere samfundets marginalomkostning ved udledning. Højere pris på udledning af drivhusgasser vil give øgede incitamenter til at reducere produktion og forbrug af varer, hvor produktionen er forbundet med høj udledning. Højere pris på udledning vil også fremme udvikling og brug af renere teknologi. IMF anbefaler at etablere et internationalt system for handel med drivhusgasser (for eksempel et cap-and-trade regime) og pointerer betydningen af at få store, hurtigt voksende emerging markets og udviklingslande med i systemet. Der tænkes her særligt på Kina, Indien, Rusland og Brasilien.
- Tiltag for at reducere udslip bør anvendes over for alle typer drivhusgasser, virksomheder, lande og sektorer og over lang tid. Det vil bidrage til at tiltagene bliver mest mulig omkostningseffektive.

- Det er vigtigt at vurdere de fordelingsmæssige konsekvenser, både mellem virksomheder, indtægtsgrupper og generationer, for at sikre en retfærdig fordeling og politisk gennemførlighed af tiltagene. Tiltagene skal være realistiske og have ”dynamisk konsistens” forstået på den måde, at de giver myndighederne incitamenter til at fortsætte tiltagene for at frembringe den nødvendige adfærdsændring.
- Tiltagene skal være robuste og fleksible over for ændrede økonomiske rammer og ny videnskabelig viden om klimaændringer og være markedsbaserede, så de understøtter teknologisk udvikling.

Udledning af drivhusgasser kan reduceres ad flere veje. Markedsbaserede tiltag, som omsættelige udledningstilladelser eller afgifter på CO₂, har en fordel ved, at de skaber en pris for udledning af drivhusgasser og sikrer derved, at udslippene reduceres, der hvor det er billigst.

IMF anbefaler industrialiserede lande at subsidiere overførsel af renere teknologi til emerging markets og udviklingslande og pointerer, at øget teknologioverførsel kan hjælpe landene med at reducere deres udledning.

Globalisering, råvarepriser og udviklingslandene

Den senere tids stigning i råvarepriserne har fundet sted sideløbende med stigende handel og integration af emerging markets og udviklingslandene i den globale økonomi. Et stort flertal af landene i denne gruppe oplever nu høj vækst, både inden for produktion, investeringer og eksport.

Hovedårsagen til, at udviklingslandene har klaret sig godt under den nuværende stigning i råvarepriserne, vurderes at være forbedrede institutionelle og politiske rammer, herunder handelsliberaliseringer og strammere finansiel styring.

IMF vurderer, at den stigende integration af emerging markets og udviklingslandene formentlig vil fortsætte, selv om råvarepriserne ikke skulle ligge på samme niveau fremover. Vedvarende integration afhænger imidlertid af yderligere forbedring af de institutionelle og politiske rammer, for eksempel ved mere omfattende handelsliberaliseringer. Diversificering af eksportsammensætningen vil også være af stor betydning for at undgå uheldige virkninger fra eventuelle fremtidige prisfald på råvarer.

IMF's mellemlistede strategi

IMF's kerneopgave er at bidrage til den globale makroøkonomiske og finansielle stabilitet ved at understøtte medlemslandene i tilrettelæggelse og implementering af sund økonomisk politik. Udviklingen i verdensøkonomien, herunder globaliseringen og den øgede mobilitet af varer og kapital mellem landene, betyder, at IMF's muligheder, udfordringer og opgaver ændrer sig og nødvendiggør overvejelser om IMF's rolle i forhold til medlemslandene, således at organisationens komparative fordele udnyttes bedst muligt. Målet er, at institutionen er en relevant aktør for *alle* sine medlemmer ved – gennem sine kerneopgaver (makroøkonomisk og finansiell overvågning, finansiell bistand til lande med betalingsbalanceproblemer og konsulentbistand) – at hjælpe med at udnytte de muligheder den globale udvikling skaber og effektivt håndtere eventuelle risici.

IMF's tidligere direktør, Rodrigo de Rato, offentliggjorde forud for årsmødet i september 2005 ledelsens indledende tanker om IMF's strategiske udvikling, som blev konkretiseret nærmere op til forårsmødet i IMFC i 2006. Idéerne blev hilst velkommen af IMFC. Som opfølgning herpå drøftede man på årsmødet i september 2006 en rapport fra ledelsen om fremskridt med implementeringen af bl.a. følgende hovedelementer i den mellemlistede strategi: Tilpasning af IMF's overvågning, IMF's rolle i "emerging market"-lande, IMF's rolle i lavindkomstlande, "governance" (kvoter og stemmer), kapacitets- og institutionsopbygning samt en effektiv styring af institutionen.

På IMFC-mødet i oktober 2007 drøftede man implementeringen af den mellemlistede strategi, og disse drøftelser forventes at fortsætte på det kommende IMFC-møde. Mere konkret vil der bl.a. blive sat fokus på reformen af kvote- og stemmefordelingen i IMF samt IMF's finanser.

Kvoter og stemmewægt i IMF

IMF's beslutningsstruktur er tæt koblet til størrelsen af medlemslandenes kapitalindskud, de såkaldte kvoter. Kvoterne bestemmer 98 pct. af medlemslandenes stemmewægt i IMF's repræsentantskab og bestyrelse, mens de resterende 2 pct. udgøres af de såkaldte basisstemmer, som er fordelt ligeligt mellem landene – hvert land har således 250 basisstemmer uafhængigt af dets økonomiske størrelse.

I forbindelse med årsmødet i september 2006 godkendtes en resolutionstekst vedrørende tidsplan og rammerne for ændring af kvote- og stemmefordelingen i IMF. Der var således konsensus om en to-trins-proces over to år, som samlet består af en række tiltag og retningslinjer, der har til formål at: 1) Tilpasse landenes kvoteandele således, at deres vægt i verdensøkonomien afspejles bedre heri og 2) Øge lavindkomstlandenes deltagelse og "stemme" i IMF. Der var bl.a. enighed om behovet for mindst at fordoble basisstemmerne og for at tilføre ekstra ressourcer til IMF-bestyrelsesmedlemmer med særlig stor arbejdsbyrde, hvilket især er relevant for de to afrikanske valgkredse, der hver omfatter mere end 20 lande.

Første trin har bestået i en ad hoc-kvoteforøgelse til fire "emerging market"-lande (Kina, Korea, Tyrkiet og Mexico), som var vurderet særligt under-

repræsenterede. Deres stemmewægt blev samlet set forøget fra 5,4 pct. til 6,8 pct. Der blev opnået enighed herom i forbindelse med årsmødet i 2006.

Andet trin består bl.a. af følgende: 1) At nå til enighed om en ny kvoteformel (senest i forbindelse med forårsmødet 2008), hvori der lægges øget vægt på BNP og åbenhed; 2) At nå til enighed om endnu en ad hoc-kvoteforøgelse til et bredere udsnit af lande på basis af den ny kvoteformel senest i forbindelse med årsmøderne i 2008; 3) Minimum en fordobling af basisstemmerne inden den anden runde af kvoteforhøjelser samt at sikre, at basisstemmernes andel af den samlede stemmewægt bevares fremover.

IMF-staben har den 21. marts 2008 fremsat et forslag til reform af kvote- og stemmefordelingen i IMF. Forslaget er fremsat i en rapport fra bestyrelsen til repræsentantskabet, der ligeledes indeholder en resolution, som lægger op til godkendelse af kvoteforøgelsen i anden runde samt visse ændringer af IMF's vedtægter. Der var den 28. marts opbakning til forslaget i IMF's bestyrelse, og det er nu sendt til afstemning blandt IMF's repræsentantskab med frist den 28. april 2008. Når resolutionen er godkendt, vil reformpakken skulle godkendes af alle IMF's medlemslande. Ændringer i IMF's vedtægter kræver opbakning fra 85 pct. af stemmewægtene samt tre femtedele af landene.

Forslaget til reform af kvote- og stemmefordelingen i IMF er et resultat af flere års forhandlinger mellem medlemslandene. Elementerne i forslaget er følgende:

- En ny kvoteformel: Formlen består af fire variable – BNP, åbenhed, variabilitet og reserver – som indgår med vægtene 50 pct., 30 pct., 15 pct. og 5 pct. BNP indgår som et vægtet gennemsnit af BNP i markedspriser hhv. BNP i PPP (købekraftskorrigeret BNP), hvor vægtene er hhv. 60 pct. og 40 pct. Formlen indeholder desuden en kompressionsfaktor på 0,95, dvs. at formlen opløftes i 0,95-potens, hvorved betydningen af forskelle i landestørrelse udjævnes. Efter 20 år skal det vurderes, om det stadig er relevant at anvende BNP i PPP og en kompressionsfaktor i formlen. Formlen er følgende:

$$\text{Beregnet kvoteandel} = (0,5*(0,6*BNP \text{ i markedspriser}+0,4*BNP \text{ i PPP}) + 0,3*\text{åbenhed} + 0,15*\text{variabilitet} + 0,05*\text{reserver})^{0,95}$$

- En anden runde ad hoc-kvoteforøgelse på ca. 9,55 pct., således at den samlede kvoteforøgelse for de to runder bliver 11,5 pct. I forbindelse med kvoteforøgelsen er der indgået aftaler om følgende:
 - Flere underrepræsenterede højindkomstlande (bl.a. USA, Tyskland, Italien og Japan) afstår fra at modtage den kvoteforøgelse, de er berettigede til ifølge den nye kvoteformel.
 - Luxembourg og Irland afstår fra en nominal kvoteforøgelse, der overstiger 50 pct. (ifølge formlen ville de være berettiget til kvoteforøgelser på henholdsvis 128 og 73 pct.).

- En 40 pct. kvoteforøgelse til medlemslande, hvis vægt i verdens BNP (målt i PPP) er over 75 pct. større end deres kvoteandel før Singapore-aftalen.
- Endnu en ad hoc-kvoteforøgelse til Kina, Korea, Mexico og Tyrkiet (på mindst 15 pct.), således at de som et minimum kan opretholde deres kvoteandel efter Singapore-aftalen.

Den nye kvoteformel bliver således anvendt med visse modifikationer, men samlet set vil medlemslandenes faktiske kvoteandele efter reformen i højere grad afspejle deres beregnede kvoteandele, end det er tilfældet på nuværende tidspunkt.

- Tredobling af basisstemmerne, hvilket indebærer en betydelig forøgelse af lavindkomstlandenes stemmeandel. Desuden skal der oprettes en mekanisme, således at basisstemmernes andel af den samlede stemmeandel bevares fremadrettet.

Det nævnes endvidere, at fremtidige yderligere kvotejusteringer bør overvejes i forbindelse med den tilbagevendende 5-årige gennemgang af kvoter (dvs. første gang i forbindelse med 14. generelle gennemgang, der skal afsluttes senest i 2013) for fortsat at imødekomme ændringer i medlemslandenes relative økonomiske position i verdensøkonomien.

Derudover foreslås det, at valgkredse med særligt mange lande – i praksis de to afrikanske – får mulighed for at udnævne to stedfortrædere for deres bestyrelsesmedlem i stedet for nu kun én. Der tages højde for budgeteffekterne af forslaget i arbejdet med budgetreformen.

Samlet set vil forslaget indebære en nettostigning på 2,7 pct. i stemmeandelen for EME-landene og lavindkomstlandene set under et. De største gevinster tilfalder EME-landene.

I alt står 54 ud af IMF's 185 medlemslande til at få en kvoteforhøjelse. Forslaget indebærer en mindre kvoteforøgelse for fem af landene i nordisk-baltisk valgkreds, nemlig Danmark, Norge, Estland, Letland og Litauen. Danmark vil som følge af kvotestigningen få næststørst stemme i kredsen (efter Sverige og foran Norge). Kredsens samlede stemmeandel i IMF vil være stort set uændret.

IMF's finanser

Baggrunden for forhandlingerne om IMF's finanser er det markante fald i IMF's långivning, som betyder et skønnet årligt underskud på IMF's administrative budget på ca. 400 mio. USD. IMF-direktørens mål er at beskære IMF's udgifter med ca. 100 mio. USD årligt og etablere nye indtægtskilder på ca. 300 mio. USD årligt.

Det reducerede behov for IMF-lån er i sig selv positivt, og faldet i indtægter fra IMF's kreditgivning er muligvis et strukturelt fænomen. For IMF er det imidlertid blevet en udfordring at skabe en langsigtet indkomstbase, som er mindre afhængig

af udlån og forenelig med de planlagte aktiviteter inden for rammerne af IMF's mellemfristede strategi. Den såkaldte "Crockett-rapport" indeholder en samlet pakke af forslag til en ny indkomstmodel for IMF, bl.a. en udvidelse af IMF's investeringsmandat, investering af kvotemidler, investering af provenuet fra et begrænset guldsalg, brugerbetaling for teknisk assistance mv.

Crockett-komiteens forslag omfattede kun nye indtægtskilder, mens besparelser lå uden for komitéens mandat. Sidenhen er udgiftssiden og indtægtssiden ikke desto mindre blevet nært knyttede i forhandlingerne. I praksis er det dog vanskeligt at fastholde sammenkædningen. Besparelserne kan i vid udstrækning vedtages af IMF-direktøren selv og i nogle tilfælde med et simpelt flertal i bestyrelsen. De nye indtægtskilder er vanskeligere at effektuere, idet de typisk kræver et flertal på 85 pct. af stemmerne i IMF's bestyrelse, hvormed man er afhængig af USA's støtte³. En del af forslagene om nye indtægtskilder kræver endvidere en ændring af IMF's vedtægter, og nogle, herunder guldsalg, skal iht. USA's lovgivning godkendes i den amerikanske Kongres.

IMF's bestyrelse drøftede den 7. april 2008 en samlet pakke for fondens udgifter og indtægter. På indtægtssiden var der opbakning til såvel guldsalget og en udvidelse af IMF's investeringsmandat som, at de administrative udgifter ved IMF's facilitet for subsidierede lån til lavindkomstlandene (Poverty Reduction and Growth Facility, PRGF) fremover betales af PRGF-fonden. Beslutningen om PRGF-fonden kan dog først træde i kraft, når IMF har gennemført et begrænset guldsalg. Samtidig var der opbakning til reelle besparelser i IMF på samlet 13½ pct. fra finansåret 2008 til finansåret 2011 i forhold til det fremlagte budgetforslag.

Forslaget vedr. indtægtssiden er nu sendt til afstemning blandt IMF's repræsentantskab, og når det er godkendt, vil det skulle godkendes af IMF's medlemslande.

Sideløbende drøftes prioritering af IMF's arbejdsopgaver, idet besparelserne ikke forventes at kunne gennemføres alene ved effektivisering, men også vil kræve nedprioritering af nogle arbejdsopgaver. Særligt IMF's makroøkonomiske og finansielle overvågning drøftes, idet integrationen af den makroøkonomiske og finansielle overvågning samt af den bilaterale og multilaterale overvågning søges opprioriteret, men evt. til dels gennem lettere procedurer i den bilaterale overvågning.

På mødet ventes en drøftelse af IMF's indtægter og udgifter.

IMF's rolle i lavindkomstlande

IMF prioriterer øget effektivitet i forhold til sit engagement i lavindkomstlandene. Udfordringerne i den del af verden består først og fremmest i at sikre, at den forventede stigende ulandsbistand inklusiv gældslettelse bidrager til makroøkonomisk

³ En vedtægtsændring kræver godkendelse af lande, der repræsenterer mindst 3/5 af antallet af medlemmer og mindst 85 pct. af den samlede stemmewægt. USA kan med sin stemmewægt på ca. 16 pct. derfor blokere for forslagens vedtagelse.

stabilitet, varig høj økonomisk vækst samt opfyldelsen af 2015-målene (Millenium Development Goals, MDG).

Der ventes på IMFC-mødet bl.a. gjort status over samarbejdet med Verdensbanken om den fælles ramme for sikring af et holdbart gælds niveau i lavindkomstlandene, herunder for implementeringen af det multilaterale gældslettelsesinitiativ (MDRI), hvorefter 100 pct. af den multilaterale gæld fra IMF, Verdensbanken og Den afrikanske Udviklingsbank eftergives de lande, der er kommet igennem HIPC-processen.⁴ IMF iværksatte det multilaterale gældslettelsesinitiativ i januar 2006, og indtil videre har 25 lande fået gældslettelse fra IMF. Processen skrider fremad, efterhånden som de relevante lande opfylder de økonomiske kriterier for gældslettelse. Herefter er det vigtigt at sikre, at landene ikke igen opbygger uholdbar gæld.

Det er forventningen, at IMF's bestyrelse efter forårsmødet vil drøfte IMF's rolle i lavindkomstlandene nærmere.

Nordisk-baltiske synspunkter

Nordisk-baltisk valgkreds vil på IMFC-mødet bl.a. fremhæve følgende:

- I den nuværende økonomiske situation er IMF et unikt forum for samarbejde og kriseforebyggelse.
- Lande, der har gjort deres finanspolitiske hjemmearbejde i gode tider, har nu flere politikmuligheder end lande, der har handlet mindre klogt. Det er vigtigt – også i tider med usikkerhed og finansiell uro – at fortsætte arbejdet med langsigtede strukturreformer.
- Det endelige forslag til reform af kvote- og stemmefordelingen i IMF er et passende kompromis, og nordisk-baltisk valgkreds er særlig tilfreds med, at det øger stemmewægten for lavindkomstlandene via en tredobling af basisstemmerne. Nordisk-baltisk valgkreds havde dog gerne set, at en kompressionsfaktor indgik permanent i formlen.
- Både indtægts- og udgiftssiden skal bidrage til at dække underskuddet på IMF's budget. I forhold til indtægtssiden støttes et begrænset guldsalg samt tiltag, som giver mulighed for en udvidelse af IMF's investeringsmandat. I forhold til udgiftssiden hilses IMF-direktørens bestræbelser på budgetbesparelser velkommen. Endvidere støttes strømliningen af IMF's aktiviteter.
- IMF's arbejde i lavindkomstlandene bør fortsat fokusere på IMF's kerneopgaver, herunder overvågning og rådgivning i forhold til at sikre makroøkonomisk og finansiell stabilitet, og støtte bestræbelserne på at opfylde MDG. IMF og Verdensbanken bør styrke deres samarbejde. Fortsat fokus på gældsforvaltning samt sund økonomisk ledelse mv. er vigtigt for at hjælpe lavindkomstlande med at opretholde et holdbart gælds niveau.

⁴ HIPC-initiativet er et internationalt program for gældseftergivelse til en række af verdens 'heavily indebted poor countries' (HIPC) og omfatter potentielt over 40 lande. Både multilaterale og bilaterale långivere giver gældseftergivelse efter de i initiativet fastlagte retningslinjer.

Yderligere information

Nordisk-baltisk indlæg på IMFC-mødet samt halvårsrapporten ”The Global Economy and Recent Policy Developments in the International Monetary Fund” udarbejdet af nordisk-baltisk kontor i Washington DC ventes offentliggjort på Nationalbankens hjemmeside www.nationalbanken.dk. Der henvises i øvrigt til IMF's hjemmeside www.imf.org.